

2.3.2018

Dnro

2070/01.01/2017

Maa- ja metsätalousministeriö
Ruokaosasto

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA LAEIKSI ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eläinten hyvinvoinnista, jolla korvattaisiin nykyinen eläinsuojelulaki. Lain tarkoituksena olisi eläinten hyvinvoinnin edistämisen ja suojelun lisäksi eläinten kunnioituksen ja hyvän kohtelun lisääminen. Lakiesityksellä täsmennettäisiin sääntelyä ja selkeytettäisiin lain rakennetta ja kieliasua. Eläinten hyvinvoinnin tilaa parannettaisiin myös uusilla säännöksillä ja tehostettaisiin eläinsuojelun valvontaa ja viranomaisten keinoja puuttua epäkohtiin.

Maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosasto lausuu lakiluonnoksesta seuraavaa:

Yleisiä huomioita

Lakiesityksen tavoite eläinten hyvinvoinnin edistämisestä sekä suojelun, kunnioituksen ja hyvän kohtelun lisäämisestä on erittäin kannatettava. Eläinten hyvinvointia koskeva laki on tarpeen säätää vastaamaan nykyaikana vallitsevaa käsitystä eläinten arvosta ja kohtelusta sekä tieteilisestitutkittua tietoa eläinten hyvinvoinnin edellytyksistä.

Pykäläkohtaiset kommentit

4 § Suhde muuhun lainsäädäntöön

Esityksen mukaisessa 4 §:n 2 momentissa todetaan, että metsästyksen ja kalastuksen osalta noudatetaan lisäksi, mitä niistä erikseen säädetään. Lakiehdotuksen suhde metsästyslakiin (615/1993) ja kalastuslakiin (379/2015) jää tällä muotoilulla epäselväksi, sillä lakiehdotus eläinten hyvinvoinnista on tietyiltä osin vaikeasti yhteen sovitettavissa metsästyks- ja kalastuslainsäädännön kanssa. Tämä voi aiheuttaa epäselviä tulkintatilanteita. Sen vuoksi 2 momenttia tulisi muuttaa siten, että siltä osin kuin asiaan sovelletaan metsästyslakia tai kalastuslakia, laki eläinten hyvinvoinnista ei tule sovellettavaksi. Tämän muutoksen myötä yksittäiset viittaukset siitä, että tietty säännös ei sovellu metsästykseseen ja kalastukseen (kuten pykälässä 63.1 §) voidaan poistaa tarpeettomina. Lisäksi lakiesityksen perusteluissa olevat viittaukset metsästyslailla säänneltyihin asioihin tulisi poistaa, kuten 43 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa sivulla 122 oleva viittaus luolakoirien taipumuskokeisiin. Asiasta tullaan säätämään metsästyslailla.

Jos ehdotetulle muutokselle nähdään kuitenkin esteitä, tulisi ainakin seuraavien kohtien osalta selventää lakiesityksen suhdetta metsästyslakiin:

7 luku, Eläinkilpailut ja -näyttelyt

Metsästyskoirilla kilpaillaan ja niiden jalostuksellista arvoa, käyttöarvoa tai muuta ominaisuutta testataan usein metsästyskokeissa, joissa tavoitteena on kohde-eläimen (saaliseläin) saaliiksi saaminen. Tällaisia kokeita ovat esimerkiksi luolakoirien ja kanakoirien metsästyskokeet. Metsästyskokeet ovat metsästyslain 2 §:n määritelmäsäännöksen mukaan metsästystä, jota koskevat säännökset ovat metsästyslaissa. Metsästyskokeiden osalta voi siten aiheutua epäselvyys, miltä osin toimintaan sovelletaan metsästyslain säännöksiä ja miltä osin eläinkilpailuja koskevaa sääntelyä.

Metsästyskoirilla kilpaillaan ja niiden jalostuksellista arvoa, käyttöarvoa tai muuta ominaisuutta testataan myös kokeissa, joissa kohde-eläintä ei yritetä saada saaliiksi. Tällaisia kokeita ovat esimerkiksi metsästyskoirien taipumuskokeet. Kokeiden pääasiallisena tarkoituksena on koira-rodun käyttöominaisuuksien selvittäminen metsästyksen näkökulmasta. Näiden kokeiden sääntely poikkeaisi metsästyskokeiden sääntelystä, koska kyse ei ole metsästyksestä.

Metsästyslain 8 luku sisältää säännökset koirakokeista. Säännösten uudistaminen on vireillä luonnonvaraosaston erätalousyksikössä. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista sisältää osittain päällekkäistä sääntelyä metsästyslain koirakokeita koskevan sääntelyn kanssa. Sääntelyn selkeyden vuoksi on perusteltua keskittää metsästyskoirien koirakokeita koskeva sääntely metsästyslakiin. Näiden säännösten uudistamisessa tullaan tekemään yhteistyötä ruokaosaston kanssa.

Luonnonvaraosasto esittää, että esitysluonnoksen perusteluista poistettaisiin metsästyskoirien koetoimintaa koskevat viittaukset ja lakiehdotuksen 4 §:n 1 momenttia muokattaisiin seuraavasti: ”--Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta säädetään tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa (497/2013). *Metsästyskoirien koirakokeista säädetään metsästyslaissa (615/1993).*” Sekä 5 §:ään lisättäisiin seuraava uusi määritelmä: ”11) *Metsästyskoirien koirakokeilla eläinkilpailua, joka järjestetään koirien metsästysominaisuuksien arvioimiseksi.*”

Hallituksen esityksessä tulisi varata riittävän pitkä siirtymäaika metsästyslain 8 luvun säännösten uudistamista varten.

13 § Kielletty kohtelu

Metsästyskoirien avulla tapahtuvaan metsästykseen liittyy vaara eläimen vahingoittumisesta. Vaaraa pidetään kuitenkin toiminnan luonteen vuoksi yleisesti hyväksyttynä. Luonnonvaraosasto esittää, että lakiehdotuksen 13 §:n 3 momenttia muutettaisiin selvyyden vuoksi seuraavasti: ”Eläintä ei saa tarpeettomasti vahingoittaa. Eläimen tarpeettomana vahingoittamisena ei pidetä koiran tai muun eläimen käyttämistä *metsästykseen* tai viranomistoiminnassa eläimen käyttötarkoitukseen liittyvissä tehtävissä, joihin tehtävän luonteen vuoksi liittyy vaara eläimen vahingoittumisesta.”

63 § Lopetusta koskevat yleiset vaatimukset

Lakiehdotuksen 63 §:n 1 momentin mukaan eläinten lopetus viihdetarkoituksessa on kielletty. Kieltoa ei sovelleta metsästykseen eikä kalastukseen.

Luonnonvaraosasto toteaa, että metsästyksen pääasiallinen tarkoitus ei ole viihde. Metsästyksen tarkoituksena on ensisijaisesti ravinnon hankinta ja riistakantojen sääntely. Riistakantojen sääntelyllä pidetään riistakannat tarkoituksenmukaisella tasolla ja riistaeläinten aiheuttamat vahingot kohtuullisella tasolla.

Luonnonvaraosasto katsoo, että 1 momentin viittaus metsästykseseen on tarpeeton. Viittaus antaa metsästyksen tarkoituksesta virheellisen mielikuvan. Luonnonvaraosasto esittää, että kyseinen viittaus poistetaan säännöksestä ja perusteluista. Lisäksi se seikka, että eläimen lopetus metsästyksessä tai kalastuksessa ei tapahdu viihdetarkoituksessa, tulisi todeta perusteluissa.

Vaihtoehtoisesti säännös voidaan muotoilla seuraavasti: *"Eläinten lopetus viihdetarkoituksessa on kielletty. Eläinten lopetus metsästyksen tai kalastuksen yhteydessä ei tapahdu viihdetarkoituksessa."*

7 § Sairaana tai vahingoittuneen eläimen auttaminen

Pykäläehdotuksen perusteluissa sivulla 69 mainitaan, että luonnonvarainen eläin tulisi lopettaa mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti. Etenkin isokokoisten luonnonvaraisten eläinten lopetuksessa apua voidaan usein saada poliisilta tai metsästäjiltä. Tässä yhteydessä voitaisiin mainita myös Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettujen erätarkastajien, joilta on myös mahdollista saada apua eläinten lopetuksessa, ainakin valtion mailla. Mainitun lain 12 §:n mukaan erätarkastajan oikeudesta ottaa kiinni ja tarvittaessa lopettaa eläin on voimassa, mitä eläinsuojelulaissa (247/1996), luonnonsuojelulaissa ja metsästyslaissa eläimen kiinniottamis- ja lopettamisoikeudesta säädetään. Eläimen lopettamista varten erätarkastajalla on oikeus kantaa tehtävään soveltuvaa ampuma-asetta.

27 § Löytöeläimet

Pykälässä säädettäisiin maakunnan velvollisuudesta järjestää alueellaan irrallaan tavattujen ja kiinni otettujen koirien, kissojen ja muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäinen hoito. Uutena vaatimuksena maakunnan tulisi huolehtia kiinni otettujen eläinten kuljetuksen järjestämisestä talteenottopaikkaan. Metsästyslain 53 ja 54 §:ssä säädetään maanomistajan, metsästysoikeuden haltijan ja metsästyksen valvojan talteenotto-oikeudesta. Koiran talteenottoon liittyvistä toimenpiteistä säädetään metsästyslain 55 §:ssä.

Ehdotettu 27 § tekee metsästyslain 55 §:n 2 ja 3 momentin sääntelyn tarpeettomaksi. Tästä syystä lakiehdotuksessa tulisi kumota metsästyslain 55 §:n 2 ja 3 momentti ja muuttaa 55 §:n 1 momenttia seuraavasti: "Jos koira on 53 tai 54 §:n nojalla otettu talteen, talteenotosta on viipymättä ilmoitettava koiran omistajalle, jos tämä on tiedossa, tai maakunnan löytöeläinten talteenottoaikaan." Näin löytöeläimet tulisivat ohjatuksi samaan paikkaan. Ilmoitus koiran talteenotosta olisi syytä tehdä poliisin sijaan suoraan maakunnan löytöeläinten talteenottoaikaan.

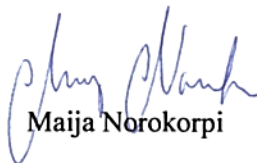
Ehdotettua 27 §:ää tulisi tarkistaa lisäksi niin, että 2 momentissa todettu maakunta tai palveluntuottaja saisi oikeuden myydä, luovuttaa tai lopettaa eläin vasta sitten, kun ilmoituksesta eläimen omistajalle tai pitäjälle taikka talteenottoa koskevasta ilmoituksesta on kulunut vähintään 10 päivää.

Osastopäällikön sijaisena
hallitusneuvos

Vilppu Talvitie

Lainsäädäntöneuvos

Maija Norokorpi

TIEDOKSI

Maa- ja metsätalousministeriö, luonnonvaraosaston yksiköt

Tämä lausunto on lähetetty vain sähköisesti. Allekirjoitettu lausunto on maa- ja metsätalousministeriön arkistossa.